

Barneombudets fagrapport 2015

GRENSELØS OMSORG

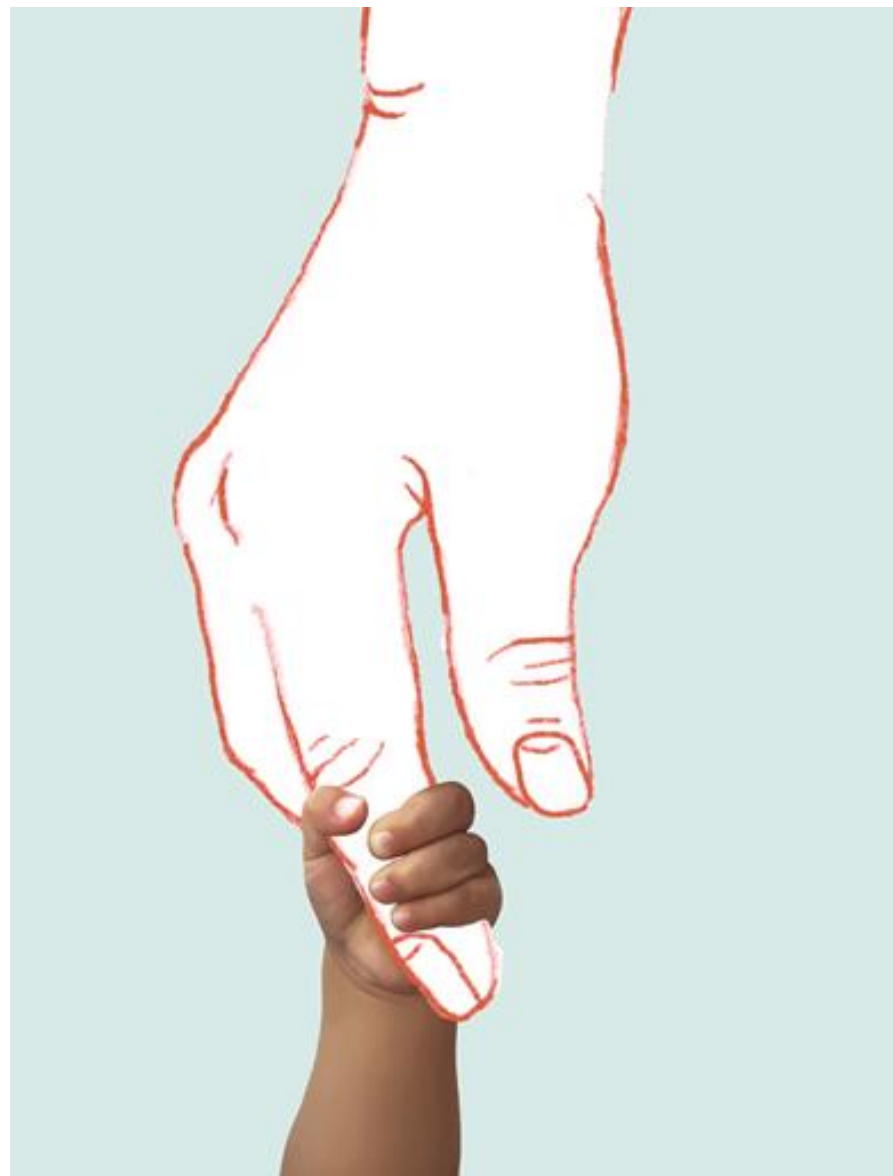

BARNEOMBUDET

*Om bruk av tvang
mot barn i barnevern
og psykisk helsevern*

Hvem er barna i psykisk helsevern?

- mellom 2500-3000
blir innlagt hvert år

Barnekonvensjonen art 16

Barn har rett til **vern**
om sin
personlige integritet

EMK art 8

Grunnloven § 102

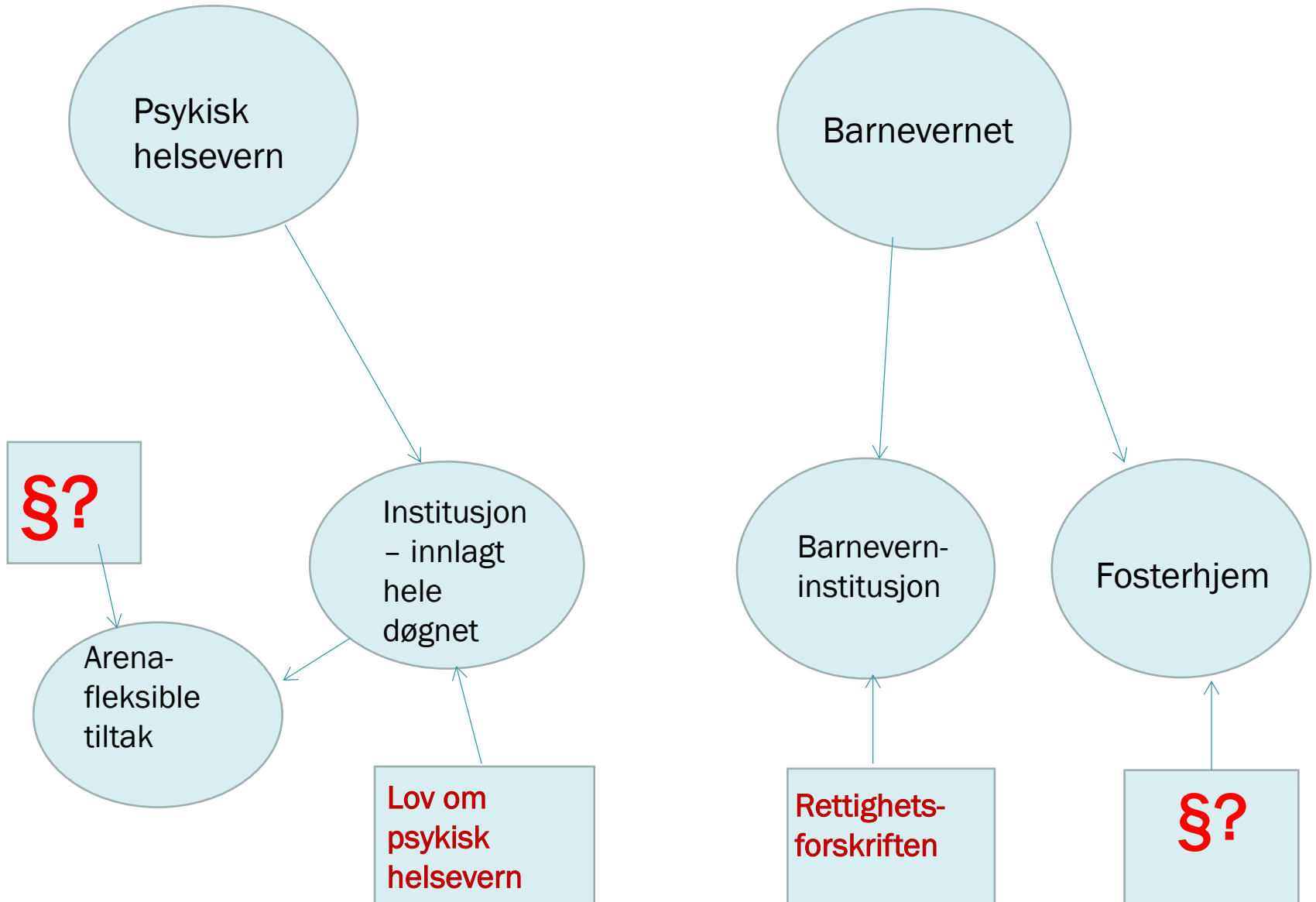
Grunnloven § 104, 3.ledd

Hva er tvang?

«Alle inngrep i den personlige integritet mot en persons vilje»

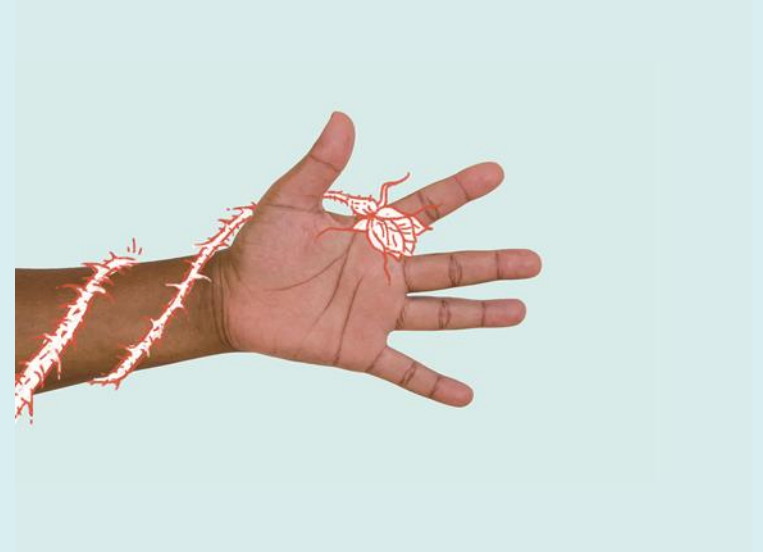
Hjemmel i lov

Regulering av tvangsbruk

Hvordan ivareta barns rettssikkerhet?

- arenafleksible tiltak

Strengt nødvendig og forholdsmessig

«Tvang er noe du ikke kommer unna. Det trenger ikke å være fysisk tvang, men mas du ikke kommer unna»

Barnas opplevelser av tvang

«Tvang er å bli tvunget til å spise»

«Tvang er jævlig»

Fastholding

«Det var verst å bli holdt nede. Får ikke puste. Kommer ikke løs»

Jente, 17 år

«Det er ikke greit at barn som har blitt misbrukt føler seg trua. Jenter kan oppleve store menn som en trussel, særlig når de bruker tvang. Det er ikke greit når de legger henne ned i gulvet. Hun er veldig liten, og har manneangst.»

Gutt, 16 år

Vitne til tvang

«Jeg synes man kunne gjøre det litt annerledes. Bare la dem være sånn, ikke holde dem, men gi dem trøst i stedet. De kan ta dem inn på et rom uten noen ting, og bare sitte og se på. Og så synes jeg de heller burde holde rundt enn å legge i bakken»

Jente, 11 år

«Jeg har sett en annen jente bli dratt inn på rommet sitt. Hun skrek at hun ikke ville. Det var helt forferdelig. Ingen snakket med meg etterpå»

Jente, 15 år

Fotfølging

«Det å ikke kunne gå på do når man vil. Føler at friheten blir tatt ganske mye fra en»

Jente, 16 år

De «usynlige» barna

TILSYN OG KONTROLL

Elektronisk spørreundersøkelse til kontrollkommisjonene

Om informasjon om klagemuligheter

«Vi mener at barn/unge får informasjon om sine rettigheter, men ikke nødvendigvis i umiddelbar tilknytning til innleggelsen, dette kan være naturlig av hensyn til barnets tilstand, men informasjonen om rettigheter bør gis så tidlig som mulig under oppholdet, og aller helst ved innleggelsen.»

- en kontrollkommisjon

6 viktige anbefalinger

- Det juridiske rammeverket for psykisk helsevern for barn og unge revideres og utformes med tanke på barns særlige behov og rett til beskyttelse
- Barnekonvensjonens grunnleggende prinsipper synliggjøres i regelverket
- Bruken av tvang utenfor institusjon utredes særskilt
- Det utarbeides nye maler for tvangsprotokoller som sikrer barns rett til å bli hørt.

- Det må gjøres endringer i regelverket og praktiseringen av dette som fører til en styrking av barnets rett til samordnede tjenester i barnevern og psykisk helsevern
- Det må opprettes felles institusjoner for barn og unge med behov for både barnevern- og psykisk helseverntjenester

Takk for oss!